

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

та індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів з дисципліни

«Сертифікація товарів»

для студентів спеціальності

076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Харків - 2018

1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Вивчення дисципліни «Сертифікація товарів» обумовлено актуальністю розв'язання проблеми забезпечення споживачів якісними товарами. Сучасний фахівець повинен знати роль, завдання, технологію сертифікації, вміти як самому її проводити, так і готувати документи, товари для цього.

Методичні рекомендації призначені для роботи над навчальним матеріалом у випадку, якщо:

- тему курсу задано для самостійного вивчення;
- студент пропустив заняття з будь-яких причин,
- тема не розглядалася на лекції.

Крім того, методичні рекомендації можуть бути використані для самостійної підготовки по рейтинговій атестації і курсового заліку.

Самостійні роботи студентів передують лекції на яких розгадуються базові та проблемні положення курсу. Після цього студенти повинні ознайомитися з основними питаннями кожної теми відповідно до програми курсу, літературними джерелами, науково - методичною літературою, законодавчими та інструктивними матеріалами, чинними стандартами, періодичними виданнями, в яких висвітлюються питання сертифікації, і які необхідно використовувати для самостійної роботи над курсом.

Для раціональної організації самостійної роботи студент повинен вміло розподілити свій час між аудиторною та позааудиторною роботою.

Аудиторна робота включає вивчення питань під час лекції, проведення лабораторних занять, індивідуальних консультацій з викладачем, конференцій та олімпіад, складання заліку.

Позааудиторна робота передбачає підготовку до лабораторних занять та заліку, написання контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, вивчення матеріалів підручників та опорних конспектів, конспектів лекцій, періодичних видань та нормативної законодавчої бази, вміння користуватися засобами INTERNET та інструктивними матеріалами, що розміщуються на компакт-дисках.

Студент повинен розробити календарний план роботи з вивчення окремих питань, оскільки необхідно враховувати час на пошук необхідного матеріалу.

Форми самостійної роботи. Однією із форм самостійної роботи студентів є вивчення літературних джерел, періодичних видань і чинної законодавчої та нормативної бази. Студент у зошиті для конспектування лекційного матеріалу має виконати планово всі завдання і відповісти на всі запитання, викладені у методичній рекомендації. У день, передбаченій графіком консультацій, студент пред'являє викладачу виконану роботу на задану або пропущену тему і відповідає на запитання. Для закріплення матеріалу викладач видає студенту індивідуальне завдання.

Другою формою самостійної роботи підготовка лабораторних занять, яка починається після опрацювання лекційного матеріалу. Студент повинен

уважно вивчити теоретичні положення теми, дати відповідь на контрольні питання, які наведено і методичних рекомендаціях до проведення лабораторних робіт, ознайомитися з методикою проведення заняття.

Метою проведення лабораторного заняття є контроль за опануванням матеріалу студентами, тому запорукою успішного проведення лабораторного заняття є ретельна підготовка до нього та раціональний розподіл аудиторного часу.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ТЕМ КУРСУ

Тема1. Суть та зміст сертифікації

Насамперед необхідно ознайомитись з метою та структурою курсу «Сертифікація товарів», визначити взаємозв'язок з іншими курсами, встановити необхідність даного курсу для підготовки товарознавців-експертів. Визначити ідею і загальну сутність сертифікації, необхідність проведення сертифікації товарів та послуг. Встановити основні принципи сертифікації. Проаналізувати законодавчу та нормативно-технічну базу сертифікації

Вивчити основні терміни та поняття щодо сертифікації товару та послуг:

сертифікація, відповідність, “оцінювання відповідності”, “перевірка відповідності, “забезпечення відповідності”, “система сертифікації тощо.

Вивчити системи сертифікації, їх характеристики та види (міжнародна, національна). Вивчити системи сертифікації факультативного характеру, їх переваги.

Вивчити особливості обов'язкової і добровільної сертифікації.

Визначити особливості самосертифікації та сертифікації третьою стороною, загальні правила сертифікації продукції третьою стороною.

Охарактеризувати схеми сертифікації, фактори, які впливають на вибір схеми сертифікації.

Вивчити особливості регіональної системи сертифікації, Проаналізувати проблеми створення гармонізованої системи сертифікації у Західній Європі умовах переходу до єдиного європейського ринку.

Охарактеризувати національні системи та органи сертифікації деяких країн. Визначити співвідношення у національних системах елементів “обов'язковість” та “добровільність” і роль держави у забезпеченні безпеки споживачів засобами сертифікації.

Охарактеризувати присвоєння національних знаків відповідності як один із напрямів розвитку національних систем сертифікації. Охарактеризувати знак відповідності як додаткове джерело інформації про якість та споживачі властивості товару.

З'ясувати необхідність випробування продукції, акредитації лабораторій, органів сертифікації та підвищення довіри до її результатів.

Проаналізувати законодавчі документи в галузі сертифікації товарів та послуг.

Рекомендована література: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 14.

Для засвоєння теми необхідно виконати такі завдання:

1. Вивчити теоретичні матеріали.
2. Скласти конспект за схемою:
 - 2.1. Ідея і загальна сутність сертифікації.
 - 2.2. Необхідність проведення сертифікації.
 - 2.3. Основні поняття щодо сертифікації товарів.
 - 2.4. Сертифікація другою стороною.
 - 2.5. Сертифікація третьою стороною.
 - 2.6. Обовязкова та добровільна сертифікація.
 - 2.7. Національні системи сертифікації зарубіжних країн.
 - 2.8. Регіональна сертифікація.
 - 2.9. Практика застосування національних знаків відповідності за кордоном.
 - 2.10. Роль випробувань продукції та акредитації лабораторій у знищенні технічних бар'єрів у торгівлі.

3. Користуючись законодавчими та нормативними документами теоретичними даними заповнити табл. 1 - 3.

Таблиця 1

Застосування сертифікації має

У світі	В Україні
Переваги	
1	
2	
3	
Недоліки	
1	
2	
3	

Таблиця 2

Особливості обов'язкової та добровільної сертифікації

Показник	Обовязкова	Добровільна
Об'єкт		
Замовник		
Досліджувальні показники		
Нормативна база		

Таблиця 3

Характеристика видів сертифікації

Види сертифікації	Досліджувані показники	Межі застосування	Особливості
Регіональна			
Міжнародна			
Національна			
...			

4. Скласти дайджест журнальних статей щодо серфкації за останні 3 роки.

5. Індивідуальне завдання - написати реферат за визначеною викладачем темою:

5.1. Ідея і загальна сутність проведення сертифікації.

5.2. Необхідність проведення сертифікації.

5.3. Історія становлення сертифікації в Україні.

5.4. Особливості сертифікації в певній країні.

5.5. Законодавче забезпечення сертифікації в Україні.

5.6. Недоліки сертифікації в Україні.

5.7. Роль сертифікації у забезпеченні конкурентоспроможності товарів.

5.8. Регіональна сертифікація.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення понять «сертифікація», «обовязкова сертифікація», «добровільна сертифікація».

2. Яке значення сертифікації товарів в Україні?

3. Які основні переваги та недоліки сертифікації у світі та в Україні?

4. Які складові державної політики в галузі сертифікації?

5. Які законодавчі та нормативні акти регулюють сертифікаційні заходи в Україні?

6. Яка система сертифікації діє в Україні?

Тема 2. Правові засади сертифікації в Україні

Насамперед необхідно проаналізувати застосування вітчизняних і міжнародних понять і визначень щодо якості продукції, товарів та послуг у системі сертифікації.

Охарактеризувати економічну, соціальну та технічну категорії якості їх правовий статус.

З'ясувати й усвідомити такі поняття, як “рівень зкості”, технічний рівень”, проаналізувати їх взаємозв’язок. Охарактеризувати диференційний комплексний і змішаний методи визначення рівня якості. Зясувати сутність індексів якості і бездефектності.

Встановити взаємозв’язок управління якістю продукції з сертифікацією.

Проаналізувати законодавчі документи стосовно якості продукції, товарів та послуг.

Охарактеризувати системні методи забезпечення та поліпшення якості у різних країнах світу (Японії, США, Франції, Німеччині, Фінляндії та ін) та в Україні.

Ознайомитись з досвідом застосування міжнародних стандартів у галузі сертифікації товарів та послуг. систем сертифікацій в Україні.

Рекомендована література: 4, 5, 7, 9,15, 16.

для засвоєння теми необхідно виконати такі завдання:

1. Вивчити теоретичний матеріал.

2. Скласти конспект за схемою:

2.1. Сутність поняття «сертифікація» та його взаємозв’язок з поняттям “якість”.

2.2. Якість продукції, її показники і методи оцінки.

2.3. Системи управління якістю у високорозвинених країнах.

2.4. Методи забезпечення та поліпшення якості.

2.5. Міжнародний досвід забезпечення якості - стандарти серії ,ІСО 9000, 10000.

2.6. Досвід застосування міжнародних стандартів в Україні.

3. Користуючись законодавчими та нормативними документами, теоретичними даними заповнити табл. 4.

Таблиця 4.

Характеристика видів безпеки

Групи безпеки	Основні види

4. скласти дайджест журнальних статей з проблем сертифікації систем якості в Україні та у світі за останні 3 роки.

5. Індивідуальне завдання — написати реферат за визначеною викладачем темою:

5.1. Міжнародні вимоги до якості безпеки товарів. вмісту харчових добавок.

5.2. Порівняльний аналіз визначення понять «якість» та «безпека» в законодавстві України.

- 5.3. Сучасні концепції якості продукції та послуг.
- 5.4. Організаційні засоби забезпечення якості продукції.
- 5.5. Сучасний стан впровадження концепцій TQM в Україні.
- 5.6. Переваги застосування сертифікації систем якості.
- 5.7. Сучасні концепції безпеки харчових продуктів.
6. Визначити показники якості товару, що об'єктом дипломної роботи, при здійсненні добровільної сертифікації.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення понять «якість», «зразок», «відбір проб», «ідентифікація», «безпека» щодо сертифікації.
2. Які існують види сертифікації, в чому їх сутність?
3. Які сучасні показники безпеки харчових продуктів застосовують у світі при здійсненні обов'язкової сертифікації?
4. Які сучасні методи оцінки якості Ви знаєте?
5. Які міжнародні стандарти щодо забезпечення якості чинні в Україні?
6. Охарактеризуйте стандарти ISO 9000.

Тема 3. Організаційно-методичні принципи сертифікації в Україні

Насамперед необхідно з'ясувати які обов'язки має Державний комітет стандартизації, метрології та сертифікації України - національний орган із сертифікації. Визначити його структуру і функції. Визначити і усвідомити, що торгівля сертифікованими товарами - це забезпечення прав споживачів. Проаналізувати Закон України «Про захист прав споживачів», визначити його вплив на розвиток сертифікації товарів та послуг.

Охарактеризувати Державну систему сертифікації України –УкрСЕПРО, з'ясувати її мету, основні терміни, визначення та поняття, що використовуються в системі. Сформулювати головні принципи і загальні правила Системи сертифікації. Охарактеризувати функції і завдання Системи сертифікації. Перелічити органи Системи сертифікації, сформулювати їх функції.

Охарактеризувати види діяльності у Системі: сертифікація продукції, процесів, послуг та сертифікації систем якості. З'ясувати взаємозв'язок понять атестація та акредитація.

Охарактеризувати схеми сертифікації, визначити їх особливості. Охарактеризувати основні особливості обов'язкової сертифікації та добровільної сертифікації.

Ознайомитись із знаком і формами сертифікатів відповідності.

Вивчити правила проведення сертифікації товарів та послуг.

Охарактеризувати ідентифікацію як один із напрямків контролю якості. Проаналізувати поняття «ідентифікація» і його застосування. Визначити необхідність ідентифікації.

Охарактеризувати особливості ідентифікації за: найменуванням, країною-виробником, партією, сортом, якістю, хімічним складом, наявністю окремих інгредієнтів тощо.

Окреслити підходи до ідентифікації найменування партії товару, що надійшла без супровідних документів і маркування.

Вивчити методи дослідження продовольчих товарів, які використовуються при ідентифікації (у тому числі експрес-методи і арбітражні).

Рекомендована література: 8, 9, 12, 14, 15.

для засвоєння теми необхідно виконати такі завдання:

1. Вивчити теоретичний матеріал.
2. Скласти конспект за схемою:
 - 2.1. Основні принципи сертифікації в системі УкрСЕПРО.
 - 2.2. Функції і завдання системи сертифікації.
 - 2.3. Структура системи сертифікації УкрСЕПРО.
 - 2.4 Органи сертифікації?
 - 2.5. Схеми сертифікації.
 - 2.6. Знаки і сертифікати відповідності.
 - 2.7. Правила сертифікації.
 - 2.8. Сутність ;поняття“ідентифікація” і його застосування. Необхідність ідентифікації.
 - 2.9. Сучасні концепції щодо ідентифікації товарів та послуг.
 - 2.10. Види, загальна процедура та інструменти ідентифікації товарів та послуг.
 - 2.11. Характеристика методів визначення властивостей товару при їх ідентифікації.
 - 2.12. Особливості ідентифікації партій товарів та зразків за різними критеріями.
 - 2.13. Проблеми інформативності маркування, упакування товарів у процедурі; ідентифікації та сертифікації. Марочні знаки.
3. Користуючись законодавчими та нормативними документами, теоретичними даними заповнити табл. 5-7.

Таблиця 5

Характеристика функцій Держстандарту та установ, що йому підлегли

Держстандарт	Випробувальні лабораторії	Центри	НДІ

Таблиця 6

Функції установ, що причетні до процедури сертифікації

Найменування установи	Функції	Необхідність для сертифікації

Таблиця 7

Характеристика схем сертифікації

Схема	Межі застосування	Особливості

4. Скласти дайджест журнальних статей щодо перспектив розвитку сертифікації в Україні за останні 3 роки.

5. Індивідуальне завдання - написати реферат за визначеною викладачем темою:

5.1 Роль Держстандарту у становленні сертифікації в Україні.

5.2. Перспективні напрямки розвитку діяльності Держстандарту щодо сертифікації.

5.3. Досвід функціонування УкрЦСМ.

5.4. Значення діяльності громадських організацій, у розвитку сертифікації в Україні.

5.5 Проблема координації зусиль організацій які беруть частку у сертифікації.

5.6. Функції структур Мінздраву щодо сертифікації.

5.7. Роль Антимонопольного комітету у формуванні сертифікаційного поля.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть функції та права держстандарту України.

2, Які установи держстандарту причетні до сертифікації, в чому специфіка їх функціонування?

3. Які функції випробувальних лабораторій у системі УкрСЕПРО?

4. Які організації опосередковано беруть участь у сертифікації продовольчих товарів.

5 Які специфічні функції виконують організації, що причетні до сертифікації?

6. Які перспективи раціоналізації діяльності організації, що беруть участь у сертифікації продовольчих товарів?

Тема 4. Порядок проведення сертифікації в системі УкрСЕПРО

Насамперед необхідно ознайомитися з Порядком сертифікації харчової продукції і продовольчої сировини.

Охарактеризувати правила сертифікації зерна та продуктів його переробки та зазначити їх особливості. Охарактеризувати правила сертифікації хліба, хлібобулочних та макаронних виробів та зазначити їх особливості. Охарактеризувати правила сертифікації продуктів цукрової промисловості та зазначити їх особливості. Охарактеризувати правила сертифікації кондитерських виробів та зазначити їх особливості. Охарактеризувати правила сертифікації крохмалю та крохмалепродуктів та зазначити їх особливості. Охарактеризувати правила сертифікації плодів,

овочів та продуктів їх переробки та зазначити їх особливості. Охарактеризувати правила сертифікації харчосмакових продуктів та зазначити їх особливості. Охарактеризувати правила сертифікації напоїв та горілчаних виробів та зазначити їх особливості.

Охарактеризувати правила сертифікації молока і молочних продуктів та зазначити їх особливості. Охарактеризувати правила сертифікації рослинних олій та олійно – жирових продуктів та зазначити їх особливості.

Охарактеризувати правила сертифікації мяса та м'ясопродуктів та зазначити їх особливості. Охарактеризувати правила сертифікації мяса птиці, яєць та продуктів їх переробки та зазначити їх особливості. Охарактеризувати правила сертифікації риби, рибопродуктів та продуктів моря та зазначити їх особливості.

Охарактеризувати правила сертифікації продуктів дитячого харчування та зазначити їх особливості.

Рекомендована література: 5, 6, 8, 11, 12, 14, 15

для засвоєння теми необхідно виконати такі завдання:

1 Вивчити теоретичний матеріал.

2. Скласти конспект за схемою:

2.1. Порядок сертифікації харчової і продукції і продовольчої сировини.

2 2 Правила сертифікації продуктів рослинного походження:

- зерна та продуктів його переробки;
- хліба, хлібобулочних та макаронних виробів;
- продуктів цукрової промисловості;
- кондитерських виробів;
- крохмалю та крохмалепродуктів;
- плодів, овочів та продуктів їх переробки;
- харчосмакових продуктів;
- горілачних виробів.

2 3 Правила сертифікації продуктів тваринного походження:

- молока і молочних продуктів;
- рослинних олій та олійно-жирових продуктів;
- мяса та м'ясо продуктів;
- мяса птиці, яєць та продуктів їх переробки;
- риби, рибопродуктів та продуктів моря.

2 4. Правила сертифікації продуктів дитячого харчування.

3. Користуючись законодавчими та нормативними документами, теоретичними даними скласти графічну схему проведення сертифікації продовольчих товарів, зазначити особливості кожного етапу, заповнити табл.8.

Таблиця 8

Характеристика процедури сертифікації продовольчих товарів

Найменування етапу сертифікації	Основний зміст етапу	Документальне оформлення або результат етапу
---------------------------------	----------------------	--

--	--	--

4. Скласти дайджест журнальних статей щодо розвитку сертифікації продовольчих товарів в Україні за останні 3 роки.

5. Індивідуальне завдання написати реферат за визначеною викладачем темою:

5.1. Характеристика документів для сертифікації.

5.2. Державний Реєстр сертифікації.

5.2. Ефективність застосування різних схем сертифікації.

5.3. Процедура ідентифікації продовольчих товарів при сертифікації.

5.4. Порівняльний аналіз особливостей обов'язкової та добровільної сертифікації.

5.5. Сучасні підходи до визначення антиаліментарних речовин у продуктах при сертифікації.

5.6. Відповідальність за порушення правил сертифікації.

Питання для самоконтролю

1. Який загальний порядок сертифікації продовольчих товарів?

2. Яке документальне супроводження товарів

3. Яке значення вибору схеми сертифікації?

4. Який порядок ідентифікації та визначення показників якості при сертифікації продовольчих товарів?

5. У чому полягає сутність процедури атестації виробництва?

6. Який порядок ідентифікації та визначення показників якості при сертифікації продовольчих товарів?

Тема 5. Системи сертифікації однорідної продукції в системі УкрСЕПРО

Охарактеризувати процедури сертифікації деяких видів непродовольчих товарів споживчого призначення. З'ясувати ступінь та необхідність забезпечення гарантій безпеки виробу. Пояснити необхідність виключення шкідливого впливу виробів на навколишнє середовище.

Проаналізувати стан та необхідність сертифікації електротехнічних виробів побутового призначення. Зазначити вимоги до безпеки побутового електрообладнання. Охарактеризувати правила проведення сертифікації та нанесення сертифікаційного знаку на різні види обладнання. Довести необхідність проведення випробувань. Проаналізувати досвід проведення сертифікації виробів побутового призначення провідними країнами світу.

Охарактеризувати особливості сертифікації продуктів хімії та нафтопереробки.

Охарактеризувати особливості сертифікації синтетичних мийних засобів та парфумерно-косметичних товарів.

Охарактеризувати особливості сертифікації одягу та взуття.

Охарактеризувати особливості сертифікації продукції культурно-побутового призначення.

Рекомендована література: 5, 6, 8, 11, 12, 14, 15.

Для засвоєння теми необхідно виконати такі завдання:

1. Вивчити теоретичні матеріали.
2. Скласти конспект за схемою:
 - 2.1. Фактори, що визначають формування систем сертифікації однорідної продукції.
 - 2.2. Правила проведення сертифікації однорідної продукції.
 - 2.3. Система сертифікації одворідно гіродткці.
 - 2.4. Досвід проведення сертифікації виробів побутового призначення провідними країнами світу.
 - 2.5. Сертифікація електротехнічних виробів побутового призначення.
 - 2.6. Система сертифікації посуду.
 - 2.7. Система сертифікації товарів дитячого асортименту.
 - 2.8. Сертифікація продуктів хімії та нафтопереробки.
 - 2.9. Сертифікація синтетичних мийних засобів та парфумерно-косметичних товарів.
 - 2.10. Сертифікація одягу та взуття.
 - 2.11. Сертифікація продукції культурно-побутового призначення.
3. Користуючись законодавчими, нормативними документами та теоретичними даними скласти графічну схему проведення сертифікації однорідної продукції, зазначити особливості кожного етапу, заповнити табл.9.

Таблиця 9

Характеристика процедури сертифікації непродовольчих товарів

Найменування етапу сертифікації	Основний зміст етапу	Документальне оформлення

4. Скласти дайджест журнальних статей щодо розвитку сертифікації продовольчих товарів в Україні за останні 3 роки.
5. Індивідуальне завдання написати реферат за визначеною викладачем темою:
 - 5.1. Характеристика документів для сертифікації однорідної продукції.
 - 5.2. Ефективність застосування різних схем сертифікації.
 - 5.3. Процедура ідентифікації непродовольчих товарів при сертифікації.
 - 5.4. Порівняльний аналіз особливостей обов'язкової та добровільної сертифікації окремих груп непродовольчих товарів.
 - 5.5. Відповідальність за порушення правил сертифікації.

Питання для самоконтролю

1. Який загальний порядок сертифікації непродовольчих товарів?
2. Яке документальне супроводження непродовольчих товарів для сертифікації?
3. Яке значення вибору схеми сертифікації для різних непродовольчих товарів?

4. Який порядок ідентифікації та визначення показників якості при сертифікації непродовольчих товарів?

5. У чому полягає сутність процедури атестації виробництва?

6. Який порядок прийняття рішення про апеляції при сертифікації окремих груп непродовольчих товарів?

Тема 6. Сертифікація товарів, що імпортуються

З'ясувати відносність державної системи сертифікації України - УкрСЕПРО до сертифікації продукції громадського харчування.

Встановити і проаналізувати схеми сертифікації продукції громадського харчування. Охарактеризувати обов'язкову та добровільну сертифікацію.

Охарактеризувати порядок сертифікації харчової продукції і продовольчої сировини та зазначити їх особливості

Зазначити процедури сертифікації деяких видів продукції громадського харчування, процесів виробництва. Пояснити необхідність забезпечення гарантій безпеки виробу для споживача, виключення шкідливого впливу виробів на навколишнє природне середовище.

Рекомендована література: 5, 6, 8, У '2, 14, 15.

Для засвоєння теми необхідно виконати такі завдання:

1. Вивчити теоретичні матеріали.

2. Скласти конспект за схемою:

2.1. Державна система сертифікації України - УкрСЕПРО щодо сертифікації продукції громадського харчування.

2.2 Схеми сертифікації продукції громадського харчування.

2.3. Обов'язкова сертифікація.

2.4 Добровільна сертифікація.

2.5. Порядок сертифікації харчової продукції і продовольчої сировини.

2.6. Процедури сертифікації деяких видів продукції громадського харчування, процесів виробництва.

2.7. Забезпечення гарантій безпеки виробу для споживача.

2.8. Виключення вітчизняного впливу виробів на навколишнє природне середовище.

3. Користуючись законодавчими, нормативними документами та теоретичними даними скласти графічну схему проведення сертифікації продукції громадського харчування.

4. Скласти дайджест журнальних статей щодо розвитку сертифікації продовольчих товарів в Україні за останні 3 роки.

5. Індивідуальне завдання написати реферат за визначеною викладачем темою:

5.1 Необхідність сертифікації продукції громадського харчування.

5.2 Ефективність застосування різних схем при сертифікації продукції громадського харчування.

5.3. Процедура ідентифікації сировини та складових при сертифікації продукції громадського харчування.

Питання для самоконтролю

1. Який загальний порядок сертифікації продукції громадського харчування?

2. Яке документальне супроводження сировини для виробництва продукції громадського харчування для сертифікації?

3. Яке значення вибору схеми сертифікації для різних видів продукції громадського харчування?

4. Який порядок ідентифікації та визначення показників якості при сертифікації продуктів громадського харчування?

5. У чому полягає сутність процедури атестації виробництва?

Тема 7. Сертифікація послуг - гарантія якості та повноти їх надання

Насамперед необхідно з'ясувати порядок сертифікації послуг, його особливості та відмінності від сертифікації товарів.

Проаналізувати необхідність сертифікації послуг побутового обслуговування. Охарактеризувати правила: сертифікації послуг пасажирського транспорту; сертифікації послуг зв'язку; сертифікації туристичних та екскурсійних послуг; сертифікації послуг торгівлі громадського харчування та ринків.

Рекомендована література: 5, 6, 8, 11, 12, 14, 15.

Для засвоєння теми необхідно виконати такі завдання:

1. Вивчити теоретичні матеріали.

2. Скласти конспект за схемою:

2.1 Порядок сертифікації послуг.

2.2. Особливості сертифікації послуг.

2.3. Знаки і сертифікати відповідності.

2.4. Правила сертифікації послуг побутового обслуговування.

2.5. Правила сертифікації послуг пасажирського транспорту.

2.6. Правила сертифікації туристичних та екскурсійних послуг.

2.7. Правила сертифікації послуг торгівлі, громадського харчування та ринків.

Користуючись законодавчими, нормативними документами та теоретичними даними скласти графічну схему проведення сертифікації послуг по ремонту, автотранспортних засобів, послуг готелів, послуг громадського харчування та послуг автомобільного пасажирського транспорту.

4. Скласти дайджест журнальних статей щодо розвитку сертифікації послуг в Україні за останні 3 роки.

5. Індивідуальне завдання написати реферат за визначеною викладачем темою:

5.1 Необхідність сертифікації послуг.

5.2 Ефективність застосування різних схем при сертифікації окремих видів послуг.

5.3. Перспективи розвитку сертифікації послуг в Україні.

5.4. Сучасний стан сертифікації послуг в країнах СНД.

5.5. Сучасний стан сертифікації послуг в зарубіжних країнах.

Питання для самоконтролю

1. Який загальний порядок сертифікації послуг?

2. Які особливості сертифікації послуг?

3. Яке значення вибору схеми сертифікації для різних видів послуг?

4. Який порядок визначення показників якості при сертифікації послуг?

5. У чому полягає сутність процедури атестації виробництва при наданні послуг?

Тема 8. Сертифікація персоналу в зарубіжних країнах

Проаналізувати діяльність міжнародних організацій у галузі сертифікації. Охарактеризувати роботу ІСО/МЕК, комітету ІСО-КАСКО щодо створення нормативно технічної бази та організаційно – методичного забезпечення оцінки відповідності.

Ознайомитись із завданнями, метою і структурою Європейської організації з випробувань та сертифікації (ЕОТС).

Охарактеризувати Європейську політику «Глобального підходу» у галузі сертифікації та випробування, основні її напрямки. Визначити необхідність створення єдиної нормативно-технічної бази та визнання результатів випробувань і оцінки відповідності.

Охарактеризувати модулі обов'язкової сертифікації, присвоєння і управління знаком «СЕ».

Вивчити міжнародний досвід проведення сертифікації окремих видів споживчих товарів, сільськогосподарської продукції та продовольчої сировини у сфері обслуговування.

Рекомендована література: 7, 9, 10, 13.

Для засвоєння теми необхідно виконати такі завдання:

1. Вивчити теоретичні матеріали.

2. Скласти конспект за схемою:

2.1. Основні напрямки і тенденції розвитку міжнародної та регіональної сертифікації.

2.2. Участь ГАТТ та ФАО/ВОЗ у діяльності з сертифікації.

2.3. Сертифікація як один із механізмів забезпечення переходу до єдиного європейського ринку.

2.4. Європейська організація з випробувань та сертифікації.

2.5. Створення європейської системи акредитації.

3. Користуючись законодавчими, нормативними документами та теоретичними даними складіть перспективні шляхи раціоналізації

процедури сертифікації певного товару(послуги) – об'єкта своєї дипломної роботи.

4. Скласти дайджест журнальних статей щодо розвитку сертифікації продовольчих товарів в Україні за останні 3 роки.

5. Індивідуальне завдання написати реферат за визначеною викладачем темою:

5.1 Глобальні проблеми сертифікації.

5.2 Шляхи розв'язання глобальних сертифікації продовольчих товарів.

5.3. Перспективи розвитку проблеми визнання результатів сертифікації у світі.

5.4 Характеристика прогресивних систем сертифікації у світі.

Питання для самоконтролю

1. Які сучасні глобальні проблеми сертифікації?

2. Які прогресивні шляхи розв'язання проблем сертифікації у світі?

3. Які напрямки спрощення міжнародних бар'єрів при сертифікації?

4. Яким повинно бути інформаційне забезпечення сертифікації?

5. Які особливості систем сертифікації різних країн?

6. Які сучасні шляхи впровадження світового досвіду щодо сертифікації в Україні?

4. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Важливим для навчання та формування навичок самостійної роботи студентів є контроль знань, який охоплює всі види самостійної роботи.

Для проведення поточного контролю знань можуть бути використані такі види:

- фронтальне опитування з вузлових теоретичних питань;
- рецензування відповідей своїх товаришів під час індивідуального опитування;
- тестування на ПЕОМ;

Для контролю знань студентів з тем та питань, які винесені на самостійне вивчення, можуть бути застосовані такі його види:

- підготовка рефератів з окремих питань;
- тестування на ПЕОМ

Студенти, які не пройшли контроль самостійної роботи, не отримують позитивної атестації та не допускаються до складання екзамену.

Знання студента оцінюються за чотирибальною системою: «Відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

«Відмінно», ставиться тоді, коли студент, згідно з програмою курсу глибоко і всебічно розкрив зміст питань, зробив необхідні узагальнення та висновки, аргументовано та логічно виклав свої знання. Оцінка «Відмінно», ставиться за умови сумлінної роботи студента протягом семестру.

«Добре», ставиться тоді, коли студент, згідно з програмою розкрив зміст питань, але не досить повно та аргументовано виклав матеріал, допустив несуттєві неточності і не проявив належної самостійності в викладені думок.

«Задовільно», ставиться тоді, коли студент, згідно з програмою не повністю розкрив зміст питань, поверхньо знайомий з рекомендованою літературою, побудував свою відповідь на звичайному повторені матеріалу лекцій без самостійного творчого мислення.

« Незадовільно», ставиться тоді, коли студент, згідно з програмою не розкрив по суті зміст питань, не знає рекомендованої літератури, не зміг пов'язати зміст теоретичних положень з практичною діяльністю товарознавця-експерта.

СПИСОК ОСНОВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Законодавча та нормативна база

1. Про безпечність та якість харчових продуктів: Закон України – від 23.12.1997 № 771/97 – ВР/ зі змін. та доповн. від 06.07.2010 № 2436 VI (2436-17) – К.: ВВР, 2010. – 60 с.
2. Про захист прав споживачів: Закон України – від 01.12.2005 № 3161-IV (3161-15) – ВР - К.ВВР, 2010 – 70 с.
3. ДСТУ 3410-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Основні положення.
4. ДСТУ 3411-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Вимоги до органів з сертифікації продукції та порядок їх акредитації.
5. ДСТУ 3412-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Вимоги до випробувальних лабораторій та порядок їх акредитації.
6. ДСТУ 3413-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Порядок проведення сертифікації продукції.
7. ДСТУ 3414-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Атестація виробництва. Порядок проведення.
8. ДСТУ 3415-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Реєстр Системи.
9. ДСТУ 3416-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Порядок реєстрації об'єктів добровільної сертифікації.
10. ДСТУ 3417-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Процедура визнання результатів сертифікації продукції, що імпортується.
11. ДСТУ 3418-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Вимоги до аудиторів та порядок їх атестації.
12. ДСТУ 3419-96. Система сертифікації УкрСЕПРО. Сертифікація систем якості. Порядок проведення.

Основна література

13. Кириченко Л.С., Самойленко А.А. Стандартизація і сертифікація товарів та послуг: Підручник.- Х.: Вид-во «Ранок», 2008.- 240с.
Мережко Н.В. Сертифікація товарів та послуг / Н.В. Мережко. - К. : КНТЕУ, 2002. -298 с.
- 14.Самойленко А.А. Сертифікація продовольчих товарів : навч. посіб. / А.А. Самойленко. - К. : КНТЕУ, 2005. -212 с

Додаткова література

15. Мороз В.І., Єгоров В. Г., Смаг В.К. Метрологія, стандартизація і сертифікація: Навч. посіб. – Харків: ХарДАЗД, 2000. – 77 с.
16. Притульська Н.В. Сертифікація продовольчих товарів : опор, конспект лекцій / Н.В. Притульська, А.А. Самойленко. - К. : КНТЕУ, 2002. - 118 с
17. Шаповал М. Основи стандартизації, управління якістю і сертифікації. — К.: 2000. 184 с.

Розглянуто на засіданні кафедри товарознавства та експертизи товарів від 19.05.2016 року,
Протокол № 16

Затверджено на засіданні методичної комісії
Факультету товарознавства і торговельного
підприємництва від 28.05 2016 року,
Протокол №7

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Укладачі: СЕЛЮТІНА Галина Анатоліївна

Рецензент А. А Дубініна

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

та індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів з дисципліни
«Технічне регулювання (Оцінювання відповідності)»

для студентів спеціальності
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Редактор

Підписано до друку _____ формат 60×84 1/16. Папір газет. Друк офсет.
Обл-вид. арк. - Ум. друк. арк. -
Тираж 10 прим. Зам. №

Харківський державний університет харчування та торгівлі
61051, Харків — 51, вул. Клочківська, 333.

ДОД ХДАТОХ. Харків— 51, вул. Клочківська, 333.